

PATVIRTINTA

*Kupiškio rajono vietos veiklos grupės
valdybos*

2013 m. lapkričio mėn. 13 d.

posėdžio protokolu Nr. VA-13/08

**SPECIALIOSIOS TAISYKLĖS PAREIŠKĖJAMS, TEIKANTIEMS VIETOS PROJEKTŲ
PARAIŠKAS PAGAL VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS
„KUPIŠKIO RAJONO INTEGRUOTA 2007–2013 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA
GYVENIMO KOKYBEI KAIME GERINTI“**

**II PRIORITETO „PILIETIŠKUMO IR TAUTIŠKUMO UGDYMAS BEI PARTNERYSTĖS IR
BENDRUOMENIŠKUMO SKATINIMAS“ PRIEMONĖS:**

- 2.1. „ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ PLĖTRA IR SOCIALINĖS ATSKIRTIES MAŽINIMAS“
- 2.2. „SVEIKOS GYVENSENOS PROPAGAVIMAS IR TRADICIJŲ PUOSELĖJIMAS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialiosios taisyklės pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas pagal vietos plėtros strategiją (toliau – Taisyklės) skirtos pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas Kupiškio rajono vietos plėtros strategijai (toliau – strategija) „*Kupiškio rajono integruota 2007-2013 m. vietos plėtros strategija gyvenimo kokybei kaime gerinti*“ įgyvendinti.

2. Šios Taisyklės parengtos vadovaujantis Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-578 (Žin., 2008, Nr. 126-4817; 2012, Nr. 101-5162) (toliau – VPS administravimo taisyklės), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. Nr. 3D-6 (Žin., 2009, Nr. 3-57; 2011, Nr. 12-550) ir Bendrosiomis taisyklėmis pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas pagal vietos plėtros strategiją, patvirtintomis *Kupiškio rajono vietos veiklos grupės valdybos* 2013 m. lapkričio 13 d. posėdžio protokolu Nr. VA-13/08 (toliau – Bendrosios taisyklės).

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Agentūros TERPAS – Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritorinis paramos administravimo skyrius.

Bendrosios išlaidos – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems techniniais, technologiniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto paraiškos, verslo plano rengimo ir (arba) įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su pareiškėjo įprastine veikla ir išlaidomis, taip pat statinio projekto rengimo (įskaitant ekspertę, statinio statybos sklypo inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų trasų inžinerinių,

geodezinių, topografinių tyrinėjimų dokumentų) išlaidos, nekilnojamojo daikto įregistravimo ar duomenų apie nekilnojamąjį daiktą, į kurį investuojama įgyvendinant vietos projektą, atnaujinimo Nekilnojamojo turto registre išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų, statybos leidimo įsigijimo išlaidos, intelektinė veikla.

Didžiausiasis įkainis – įkainis, nustatytas vadovaujantis Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones didžiausiųjų įkainių nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 (Žin., 2007, Nr. 78-3158; 2008, Nr. 122-4638), pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas litais be pridėtinės vertės mokesčio.

ES – Europos Sąjunga.

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

Kaimo bendruomenė – kaimo vietovės gyventojai, susieti bendrais gyvenimo kaimynystėje poreikiais ir interesais. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (Žin., 2004, Nr. 25-745) arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 68-1633; 2004, Nr. 25-752) nustatyta tvarka įsteigti bendruomeninę organizaciją, kurios paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje.

Kaimo vietovė – kaimas, miestelis ar miestas, kurio gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių.

Lėšos vietos projektui įgyvendinti – pagal vietos projekto vykdymo sutartį vietos projektui įgyvendinti skiriamos lėšos iš paramos vietos plėtros strategijai įgyvendinti.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Neplaninė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje – vietos plėtros strategijos vykdytojo nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje įtarus, kad pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo teikiama informacija yra netiksli, neišsami ar klaidinanti.

Planinė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje – vietos plėtros strategijos vykdytojo nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje.

Programa – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa.

Vietos plėtros strategija (toliau – VPS) – dokumentas, kuriame pateikta vietos veiklos grupės teritorijos socialinės ir ekonominės situacijos ir gyventojų poreikių analizė, misija, kaimo vietovių plėtros vizija, prioritetai, tikslai, jų įgyvendinimo priemonės, veiklos sritys ir rekomenduojami veiksmai naudojant vietovės išteklius, viešąją paramą ir telkiant vietos veiklos grupės, kaimo bendruomenių ir kitų kaimo gyventojų pastangas.

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis (toliau – strategijos įgyvendinimo laikotarpis) – laikotarpis nuo paraiškos įgyvendinti strategiją užregistravimo Agentūroje dienos iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 1 d.

Vietos plėtros strategijos vykdytojas (toliau – strategijos vykdytojas) – vietos veiklos grupė, kuri, pateikusi paraišką įgyvendinti strategiją, gauna arba yra gavusi paramą strategijai įgyvendinti.

Vietos projektas – pareiškėjo vietos veiklos grupei teikiamas, strategiją atitinkantis verslo planas ir (arba) vietos projekto paraiška, kuriuose nurodomi planuojamos veiklos tikslai, uždaviniai ir pagrindžiamos jiems įgyvendinti reikalingos išlaidos.

Vietos projekto paraiška – vietos plėtros strategijos vykdytojo parengtas dokumentas, kurį turi užpildyti ir strategijos vykdytojui pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti lėšų vietos projektui įgyvendinti.

Vietos projekto vykdymo sutartis (3 priedas) – lėšų vietos projektui, įgyvendinamam pagal vietos plėtros strategiją, skyrimo trišalė sutartis, kuria nustatomos lėšų šiam projektui įgyvendinti išmokėjimo ir vietos projekto vykdymo sąlygos. Vietos projekto vykdymo sutarties šalys – strategijos vykdytojas, vietos projekto vykdytojas ir Agentūra.

Vietos projekto vykdytojas – pareiškėjas, kuris pateikęs vietos projekto paraišką gauna arba yra gavęs lėšų vietos projektui įgyvendinti.

Vietos veiklos grupė – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę, atstovauja įvairių vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų interesams, t. y. ne mažiau kaip 50 proc. valdymo organo narių sudaro socialinių ir kitų partnerių, taip pat jų asociacijų atstovai, iki 25 proc. – verslo atstovai ir iki 25 proc. – vietos valdžios atstovai.

Vietos veiklos grupės teritorija – kaimo vietovė, kurios gyventojų skaičius yra nuo 5 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant mažus miestelius, taip pat miestus, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. ir kurioje gyvenančių ir (arba) veikiančių asmenų interesams tenkinti įsteigta vietos veiklos grupė.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Programa, VPS administravimo taisyklės, III krypties priemonių įgyvendinimo taisyklės, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. 41–1562; 2009, Nr. 21–834; 2012 Nr. 18–830), ir kiti teisės aktai.

III. INFORMACIJA APIE STRATEGIJĄ

5. Kviečiama teikti vietos projektų paraiškas pagal strategijos „**Kupiškio rajono integruota 2007–2013 m. vietos plėtros strategija gyvenimo kokybei kaime gerinti**“, II prioriteto 2.1 ir 2.2 priemonės.

Pagrindiniai tikslai ir uždaviniai, remiamos priemonės yra:

II Prioritetas. „Pilietiškumo ir tautiškumo ugdymas bei partnerystės ir bendruomeniškumo skatinimas“.

Tikslas. Ugdyti veiklią, kultūringą ir pagarbumą patirčiai bei jaunystei puoselėjančią kaimo suaugusiųjų ir jaunimo bendruomenę, siekiančią šeimos, gyvenamosios vietovės ir šalies gerovės.

2.1. Priemonė. Žmogiškųjų išteklių plėtra ir socialinės atskirties mažinimas.

Tikslas: Bendradarbiavimo pagrindų formavimas, skatinant ir telkiant bendruomenių, nevyriausybinių ir kitų organizacijų bei kaimo gyventojų iniciatyvas bendruomeninei veiklai ir partnerystei, siekiant gyvenamosios vietovės perspektyvų.

Veiklos sritis: Gyvenamosios vietovės perspektyvų formavimas ir projekcinės veiklos organizavimas.

2.2. Priemonė. „Sveikos gyvensenos propagavimas ir tradicijų puoselėjimas“

Tikslas: Socialinė integracija telkiant ir buriant įvairių socialinių sluoksnių ar grupių kaimo gyventojus bendruomeninei gyvensenai.

Veiklos sritis: Bendruomeninių renginių organizavimas ir kaimo gyventojų aktyvinimas, puoselėjant tautines tradicijas bei skatinant sveiką gyvensenos būdą.

6. Strategijos finansavimo šaltiniai yra šie: EŽŪFKP, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, vietos projektų vykdytojų bei partnerių lėšos.

IV. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

7. Pareiškėjas – juridinis asmuo, pateikęs vietos projekto paraišką pagal strategijoje numatytą priemonę, atitinkantis Taisyklių 8, 9 ir 13 punktuose nustatytus reikalavimus.

8. Pareiškėjas – gali teikti ne pelno vietos projekto paraišką savarankiškai arba kartu su partneriu (-iais).

9. Pareiškėjas – savivaldybės administracija ir savivaldybės biudžetinės įstaigos vienu metu savarankiškai gali įgyvendinti vieną veiklą projektą ir būti partneriu kituose vietos projektuose.

9.1. Pareiškėjas – kaimo bendruomenės, nevyriausybinių organizacijos, kiti juridiniai asmenys registruoti Kupiškio rajono savivaldybėje ir jų veiklos vykdymo vieta yra Kupiškio rajono vietos veiklos grupės (toliau – VVG) veiklos teritorija.

10. Vietos projekto paraiškoje turi būti pagrįsta, kodėl įgyvendinant projektą būtinas partnerio (-ių) dalyvavimas, ir nurodytos partnerio (-ių) pasirinkimo priežastys.

11. Partneris (-ai) gali prisidėti prie vietos projekto Taisyklių 30, 34–35 punktuose nustatytais būdais ir tvarka.

12. Partneris, dalyvaujantis vietos projekto įgyvendinimo veikloje, tuo pačiu metu turi teisę teikti savarankišką paramos paraišką.

13. Pareiškėjui ir partneriui, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, taikomi bent šie tinkamumo reikalavimai:

13.1. pareiškėjas ir partneris (-iai) vykdo su mokesčių mokėjimu susijusius įsipareigojimus ir, jei pareiškėjas ir (ar) partneris (-iai) yra registruotas (-i) draudėjas (-ai), su socialinio draudimo įnašų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams;

13.2. pareiškėjas ir partneris yra registruotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.3. pareiškėjas ir partneris veikia VVG teritorijoje ne mažiau kaip vienerius metus;

13.4. pareiškėjas užtikrina tinkamą vietos projekto finansavimo šaltinį (taikoma kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo numato prisidėti piniginiu įnašu) – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas (pelno vietos projekto atveju), kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis. Skolintos lėšos grindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, įrodančius paskolos suteikimo galimybę (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu). Iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo, jei projektas ar projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, pareiškėjas turi pateikti paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Agentūra ir VVG neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą;

13.5. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.6. pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) įsipareigoja, jei yra draudimo paslaugų galimybių, apdrausti ilgalaikį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip 5 (penkerių) metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

13.7. pareiškėjas ir partneris įsipareigoja, be rašytinio strategijos vykdytojo ir Agentūros sutikimo, mažiausiai penkerius metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris:

13.7.1. paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

13.7.2. įvyktų dėl paramos lėšomis įgyto turto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą.

14. Tarp pareiškėjo ir partnerio (-ių) turi būti sudaryta (-os) vietos projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis (-ys), kurioje (-iose) numatomos pagrindinės geros bendradarbiavimo praktikos taisyklės (Taisyklių [4 priedas](#)).

V. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

15. Pareiškėjas ar partneris laikomas netinkamu paramai gauti, jeigu:

15.1. neatitinka šių Taisyklių 8, 9 ir 13 punktų nuostatų;

15.2. pareiškėjas arba partneris vietos projekto paraiškoje, pridedamuose arba pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė neteisingą informaciją;

15.3. yra priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjo arba partnerio:

15.3.1. kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš ES ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pažeidimo;

15.3.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo;

15.3.3. įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinės teisės pažeidimo, susijusio (-ių) su parama;

15.4. pareiškėjas arba partneris, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką strategijos vykdytojui, vietos projekto vertinimą atliekantiems asmenims, vietos projektų atrankos komitetui, sprendimą dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo priimančiam strategijos vykdytojo valdymo organui vietos projektų vertinimo, atrankos proceso metu, arba Agentūrai sprendimo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti tvirtinimo metu;

15.5. pareiškėjas arba partneris dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesniajame projekte užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių (tokiu atveju pareiškėjas arba partneris netenka teisės kreiptis paramos pagal Programos investicines priemones ir pagal Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atrinktas strategijas) iki tol, kol nebus pašalinti veiklos trūkumai;

15.6. pareiškėjui ir (arba) partneriui (-iams) yra iškelta byla dėl bankroto arba jis yra likviduojamas.

16. Pareiškėjas arba partneris neturi teisės gauti paramos pagal Programą ir strategiją:

16.1. vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo šių Taisyklių 15.3.1 ir 15.3.2 punktuose nurodytais atvejais;

16.2. dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo šių Taisyklių 15.3.3 punkte nurodytu atveju.

VI. VIETOS PROJEKTO TINKAMUMO REIKALAVIMAI

16. Vietos projekto, teikiamo strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, taikomi bent šie tinkamumo reikalavimai:

16.1. vietos projektas atitinka strategijos, priemonės ir veiklos srities (kai jos išskiriamos) tikslus;

16.2. vietos projektas nepažeidžia ES horizontaliųjų sričių: darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės;

16.3. viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektas, susijęs su investicijomis į nekilnojamąjį turtą, suderintas su tos savivaldybės, kurios teritorijoje įgyvendinamas vietos projektas, strateginiais dokumentais, planais, kaip nustatyta Taisyklių 47.14 punkte;

16.4. pagrįsta, kad bus užtikrintas vietos projekto tęstinumas;

16.5. pagrįsta, kad vietos projektas, be jam (įgyvendinti) skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės ir vietos projekto įgyvendinimo vieta yra kaimo vietovė ar miestas iki 6000 gyventojų;

16.6. vietos projekto paraiškoje numatytos tinkamos finansuoti vietos projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų ir pagrįsta, kad projekto rezultatai turės pridėtinę vertę;

16.7. nekilnojamasis turtas, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių), jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais), valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

16.7.1. nekilnojamasis turtas priklauso pareiškėjui ir (arba) partneriui nuosavybės teise arba yra pareiškėjo ir (arba) partnerio valdomas kitais teisėtais pagrindais Taisyklių 16.7.2 – 16.7.5 punktuose nustatyta tvarka;

16.7.2. valstybinė žemė, kitas valstybinis turtas, valdomas pareiškėjo ar partnerio patikėjimo teise ar kitais teisėtais pagrindais 16.7.3 ir 16.7.4 punktuose nustatyta tvarka;

16.7.3. jeigu planuojama investuoti į ne nuosavybės teise, o kitais teisėtais pagrindais valdomą juridinio asmens nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas ir (arba) partneris su nekilnojamojo turto savininku turi būti sudaręs valdymo teisėtumą pagrindžiančią sutartį (-is), registruotą Nekilnojamojo turto registre, kurios galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis, kaip nustatyta šių Taisyklių 47.8.2 punkte (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), o juridinis asmuo sutinka, kad būtų atliekami su nekilnojamuoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai;

16.7.4. jeigu planuojama investuoti į valstybei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą – žemę, pareiškėjas su paraiška turi pateikti valstybinės žemės patikėtinio sprendimą leisti pareiškėjui įgyvendinti projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas naudojami valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojami valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti pareiškėjui įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto;

16.7.5. jeigu planuojama investuoti į panaudos sutartimi valdomą fizinio (-ių) asmens (-ų) nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas ir (arba) partneris su nekilnojamojo turto savininku (-ais) turi būti sudaręs panaudos sutartį, registruotą Nekilnojamojo turto registre, kurios galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 10 (dešimt) metų (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), fizinis (-iai) asmuo (-enys) sutinka, kad būtų atliekami su nekilnojamuoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai ir (arba) veiklos. Jeigu planuojama investuoti į fizinio asmens (-ų) nekilnojamąjį turtą, vietos projektui taikomi ir šie reikalavimai:

16.7.5.1. vietos projektas turi būti viešojo pobūdžio (ne pelno), teikia visuomeninę naudą, tenkina viešuosius poreikius. Viešojo pobūdžio vietos projektu laikomas toks vietos projektas, iš kurio vietos projekto vykdytojas nesiekia gauti pelno, arba gaunamas pelnas investuojamas į vietos projekto veiklos plėtrą, tęstinumą, o tiesioginiai naudos gavėjai yra kaimo vietovėje veikiantys ir (arba) gyvenantys asmenys (pelno siekiantys vietos projektai neremiami);

16.7.5.2. vietos projekto paraiškoje aiškiai pagrįstas panaudos sutarties su fiziniu (-iais) asmeniu (-imis) būtinumas;

16.7.5.3. vietos projekte numatyta veikla nuolatinė, vieša (pvz. objektą numatyta įtraukti į lankytinų vietų sąrašą, numatytas darbo laikas ar kt.);

16.7.5.4. vietos projekto paraiškoje aiškiai aprašyta numatoma nauda kaimo gyventojams, visuomenei, o ne konkrečiam (-iems) fiziniam (-iams) asmeniui (-ims);

16.8. vietos projektas nesusijęs su šiomis veiklos sritimis:

16.8.1. alkoholinių gėrimų gamyba;

16.8.2. tabako gaminių gamyba;

16.8.3. ginklų ir šaudmenų gamyba;

16.8.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;

16.8.5. didmenine ir mažmenine prekyba;

16.8.6. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

16.8.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

16.8.8. nekilnojamojo turto operacijomis;

16.8.9. teisinės veiklos organizavimu;

16.8.10. medžioklės, gaudymo spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis;

17. Vietos projekto įgyvendinimo laikotarpis ne ilgesnis kaip 26 mėnesiai nuo vietos projekto vykdymo sutarties įsigaliojimo (18 mėnesių viešiesiems (ne pelno) vietos projektams, kurių įgyvendinimas reglamentuojamas šių Taisyklių). Vietos projekto įgyvendinimo terminas turi būti ne vėlesnis nei iki 2015 m. birželio 15 d.

18. Vietos projektas įgyvendinamas strategijos vykdytojo teritorijoje, kaimo vietovėje, ir (arba) vietos projekto galutiniai naudos gavėjai – strategijos vykdytojo teritorijos gyventojai (projektams, kurių įgyvendinimo vieta yra savivaldybių centras, parama neskiriama).

19. Vietos projekto paraiškoje prašoma paramos suma turi atitikti Taisyklių 28 ir 31 punktuose nustatytos didžiausios ir mažiausios galimos paramos sumos, vienam vietos projektui įgyvendinti, reikalavimus.

VII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS IR JŲ NUSTATYMO TVARKA

20. Vietos projekto paraiškoje gali būti numatytos visos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, tačiau vietos projektui įgyvendinti gali būti finansuojamos

tik tinkamos vietos projektui finansuoti išlaidos ir ne daugiau, nei leidžia lėšų vietos projektams įgyvendinti dydžio nustatymo tvarka, apibrėžta Taisyklių 28–32 punktuose.

21. Tinkamomis vietos projektui finansuoti išlaidomis pripažįstamos išlaidos:

21.1. būtinos vietos projektui įgyvendinti, realiai suplanuotos įvertinus vidutines rinkos kainas ir atsižvelgiant į numatytus pasiekti vietos projekto rezultatus, pagrįstos vietos projekto paraiškoje ir numatytos vietos projekto vykdymo sutartyje;

21.2. prekių, paslaugų, darbų pirkimai atlikti vadovaujantis VPS administravimo taisyklių nurodyta pirkimų tvarka ir Bendrųjų taisyklių XIII skyriaus nuostatomis;

21.3. patirtos įgyvendinant vietos projektą, vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu, kaip nustatyta šių taisyklių 17 punkte, bet ne vėliau nei iki 2015 m. birželio 15 d., išskyrus bendrąsias išlaidas ir atvejį, nurodytą šių taisyklių 32 punkte. Bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto parengimu ir įgyvendinimu, gali būti patirtos ne anksčiau kaip 2007 m. sausio 1 d. ir ne anksčiau kaip prieš du metus iki paramos paraiškos pateikimo datos. Jeigu lėšos vietos projektui įgyvendinti neskiriamos arba vietos projekto vykdytojo pirkimai, susiję su bendrosiomis išlaidomis, atlikti nesilaikant Bendrųjų taisyklių XIII skyriaus nuostatomis, bendrosios išlaidos nefinansuojamos. Visi su vietos projekto įgyvendinimu susiję išlaidų apmokėjimo įrodymo bei išlaidų pagrindimo įrodymo dokumentai turi būti išrašyti, mokėjimo prašymai Agentūrai pateikti laikotarpiu, kaip nustatyta taisyklių 17 punkte.

22. Tinkamomis finansuoti vietos projektų, teikiamų strategijos vykdytojui pagal priemones, kurias reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, išlaidomis gali būti pripažįstamos šias išlaidų kategorijas atitinkančios išlaidos:

22.1. darbų ir paslaugų, tiesiogiai susijusių su konkrečių vietos projekte numatyta veiklų įgyvendinimu ir investicijomis, pirkimo.

22.2. naujų statybinių ir kitų medžiagų įsigijimo išlaidos, jei statyba, rekonstrukcija ar remontas atliekamas ūkio būdu;

22.3. naujos įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų, baldų, kitos įrangos, kompiuterinės įrangos ir program, kitos elektroninės, skaitmeninės technikos įsigijimo išlaidos;

22.4. kitų prekių, tiesiogiai susijusių su projekto įgyvendinimu, įsigijimo išlaidos;

22.5. įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų nuomos išlaidos, jei statyba, rekonstrukcija ar remontas atliekamas ūkio būdu;

22.6. daugiamečių augalų įsigijimo išlaidos;

22.7. bendrosios išlaidos kaip apibrėžta VPS administravimo taisyklėse). Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti ne daugiau kaip 15 (penkiolika) proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Ne daugiau kaip 10 (dešimt) proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų gali būti skirta konsultuotis dėl vietos projekto parengimo ir (arba) vietos projekto įgyvendinimo.

22.8. informavimo ir viešinimo priemonių, nurodytų VPS administravimo taisyklėse, susijusių su įgyvendinamu projektu, pirkimo išlaidos.

23. Pareiškėjas rengdamas vietos projekto sąmatą, išlaidas, atitinkančias vietos projektų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas, privalo aiškiai išvardyti pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikti bendra suma.

24. Netinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos yra:

24.1. vietos projekto išlaidos, neatitinkančios šių Taisyklių 20–23 ir 25-26 punktų nuostatų, Bendrųjų taisyklių pareiškėjams, vietos projekto vykdymo sutarties nuostatų;

24.2. trumpalaikis turtas, įgytas vietos projekto vykdytojo vietos projekto įgyvendinimo metu vietos projektui įgyvendinti skirtomis lėšomis, kurio vertė yra mažesnė nei vietos projekto vykdytojo numatyta minimali ilgalaikio turto vertė, ir kuris nepanaudojamas vietos projekto įgyvendinimo metu. Vietos projekto vykdytojas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažįstamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi panaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;

24.3. gyvūnai, vienmečiai augalai;

24.4. statybos, rekonstrukcijos, remonto darbai, kai statyba, rekonstrukcija, remontas atliekamas ūkio būdu;

24.5. ilgalaikio turto draudimo išlaidos;

24.6. turtas, į kurį nuosavybės teisė arba šios teisės atskirosios sudėtinės dalys: valdymas, naudojimas ar disponavimas yra laikinai uždraustos ar apribotos.

24.7. bendrųjų išlaidų dalis, viršijanti 15 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų; bendrųjų išlaidų dalis, skirta konsultuotis dėl vietos projekto parengimi ir (arba) įgyvendinimo, viršijanti 10 proc. tinkamų finansuoti projektų išlaidų;

24.8. banko mokesčiai už sąskaitos atidarymą ir tvarkymą, banko operacijų išlaidos;

24.9. išlaidos ar jų dalys, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant VPS administravimo taisyklėse numatytos pirkimų tvarkos.

25. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus šių Taisyklių 26 punkte) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35–1271) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į atskaitą neįtraukė), visais atvejais yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

26. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga, arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Tokiu atveju PVM nuo apmokestinamosios prekių ir (ar) paslaugų, už kurias mokama iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, vertės, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra apmokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

VIII. LĖŠŲ VIETOS PROJEKTAMS ĮGYVENDINTI DYDŽIO NUSTATYMO TVARKA

27. Kvietimui teikti vietos projektų paraiškas, pagal II prioriteto „Pilietiškumo ir tautiškumo ugdymas bei partnerystės ir bendruomeniškumo skatinimas“ skiriama **211 347,77** Lt lėšų. Pagal priemonę 2.1. **95 481,76** Lt ir priemonę 2.2. **115 866,01** Lt.

28. Didžiausia lėšų vietos projektui, kuris teikiamas strategijos vykdytojui pagal strategijos reglamentuojamą, tačiau Programos nereglamentuojamą priemonę, suma yra *30 000 Lt (trisdešimt tūkstančių litų)*. Į šią sumą neįskaičiuojamas PVM, kuris finansuojamas pagal šių Taisyklių 26 punktą.

29. Didžiausia lėšų vietos projektui, kuris teikiamas pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, įgyvendinti lyginamoji dalis gali sudaryti iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

30. Tinkamų finansuoti vietos projekto, kuris yra teikiamas strategijos vykdytojui pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, tačiau nereglamentuoja Programa, išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris privalo finansuoti piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu, kai vietos projektas yra nesiekiantis pelno.

31. Mažiausia ne pelno vietos projekto vertė pagal šiose Taisyklėse numatytas priemones negali būti mažesnė nei *25 000 Lt* (į šią sumą neįskaičiuojamas PVM, kuris finansuojamas pagal šių Taisyklių 26 punktą), išlyga taikoma viešiesiems (ne pelno) vietos projektams, kurių įgyvendinimas reglamentuojamas šių Taisyklių [XII skyriuje](#).

32. Jei vietos projekto vykdytojas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais vietos projektui, kuriam prašoma paramos, ir vietos projekto vykdytojui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos pagal šias Taisykles ir valstybės pagalbos lėšų suma ir intensyvumas vietos projektui ir jo tinkamomis išlaidomis finansuoti negali viršyti šiose Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos šių Taisyklių reikalavimus atitinkančios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

IX. ĮNAŠAS NATŪRA IR JO PRIPAŽINIMAS TINKAMU INDĖLIU VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

33. Pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai), kai vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais), įgyvendindamas arba prisidėdamas (-i) prie viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto įgyvendinimo pagal priemonę, kurią reglamentuoja strategija, bet nereglamentuoja Programa, gali prisidėti įnašu natūra.

34. Galimos įnašo natūra rūšys:

- 34.1. pareiškėjo įnašu natūra gali būti savanoriškas darbas;
- 34.2. partnerio (-ių) įnašo natūra gali būti savanoriškas darbas.
35. Įnašas natūra laikomas tinkamu nuosavu indėliu, kai tai yra:

35.1. nemokamas savanoriškas darbas, kurio vertė nustatyta atsižvelgiant į išdirbtą laiką ir valandinę atlygio vertę ir kuris atliktas vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu laikantis šių Taisyklių 36–39 punktuose nustatytų procedūrų. Nemokamas savanoriškas darbas reiškia, kad fizinis asmuo tam tikrą valandų skaičių skiria darbui, susijusiam su vietos projekto įgyvendinimu, ir tam sugaištas laikas yra prilyginamas tam tikrai piniginei vertei. Nemokamo savanoriško darbo valandinio atlygio vidutinė vertė per mėnesį negali viršyti vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčių dydžio (paskutinio ketvirčio iki paraiškos pateikimo datos vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis pagal duomenis, pateikiamus Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės interneto svetainėje www.stat.gov.lt/lt);

36. Įnašas natūra gali sudaryti iki 20 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Jeigu nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės duomenimis įnašas natūra sudaro daugiau kaip 20 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, įnašu natūra (kaip tinkamu nuosavu indėliu) pripažįstama (įskaitoma) iki 20 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

37. Likus ne mažiau kaip 5 (penkioms) darbo dienoms iki nemokamų savanoriškų darbų atlikimo pradžios (išskyrus darbus, susijusius su intelektine veikla), vietos projekto vykdytojas privalo raštu informuoti strategijos vykdytoją apie tai, kokie darbai bus atliekami ir kada (nurodyti konkrečią dieną (-as), valandą (-as)), kurioje vietoje, kas juos atliks). Tuo atveju, jeigu nemokamas savanoriškas darbas yra susijęs su intelektine veikla, vietos projekto vykdytojas pateikia informaciją strategijos vykdytojui apie darbų, susijusių su intelektine veikla, pobūdį, įvardija, kas šiuos darbus atliks ir koks bus šių darbų produktas. Strategijos vykdytojas atlieka nemokamų savanoriškų darbų atlikimo vietoje patikrą (netaikoma darbams, susijusiems su intelektine veikla). Tuo atveju, jeigu nemokamas savanoriškas darbas yra susijęs su intelektine veikla, vietos projekto vykdytojas pateikia informaciją strategijos vykdytojui apie darbų, susijusių su intelektine veikla, pobūdį, įvardija, kas šiuos darbus atliks ir koks bus šių darbų produktas. Strategijos vykdytojas atlieka nemokamų savanoriškų darbų atlikimo vietoje patikrą (netaikoma darbams, susijusiems su intelektine veikla ir darbams, kurių strategijos vykdytojas negali patikrinti 100 (vienu šimtu) proc., bet gali gauti garantijų, kad darbai buvo tikrai atlikti).

38. Vietos projekto vykdytojas informaciją apie atliktą nemokamą savanorišką darbą turi fiksuoti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje (pavyzdinė nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės forma pateikiama šių Taisyklių 5 priede).

39. Vietos projekto vykdytojas nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę turi išsiųsti arba įteikti strategijos vykdytojui. Strategijos vykdytojas, gavęs nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, turi nemokamą savanorišką darbą įvertinti ir priimti vieną iš šių Taisyklių 40 punkte nurodytų sprendimų dėl nemokamo savanoriško darbo pripažinimo tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu ir raštu informuoti apie savo sprendimą vietos projekto vykdytoją ir Agentūrą.

40. Įvertinęs vietos projekto vykdytojo pateiktą nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, strategijos vykdytojas gali priimti vieną iš šių sprendimų:

40.1. pripažinti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytą vertę litais tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu;

40.2. paprašyti vietos projekto vykdytojo pateikti papildomą informaciją per nustatytą terminą ir (arba) atlikti vietos projekto patikrą vietoje;

40.3. atmesti, išdėstydamas atmetimo motyvus. Strategijos vykdytojas gali nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytos vertės litais nepripažinti tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu tik tuo atveju, jeigu vietos projekto vykdytojas nesilaiko nustatytų reikalavimų nemokamam savanoriškam darbui. Strategijos vykdytojas per 10 darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja vietos projekto vykdytoją, nuroydamas tokio sprendimo motyvus.

41. Agentūra vietos projekto vykdytojui negali išmokėti galutinės lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos tol, kol strategijos vykdytojas nepriima sprendimo dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Strategijos vykdytojas, patikrinęs nemokamų savanoriškų darbų atlikimo faktą ir įsitikinęs, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, parengia dvi pažymas dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Pažymos originalą saugo strategijos vykdytojas, o kopiją saugo vietos projekto vykdytojas

(vietos projekto vykdytojas pažymą, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, pateikia kartu su mokėjimo prašymu (**6 priedas**). Tinkamas finansuoti vietos projekto išlaidas Agentūra vietos projekto vykdytojui apmoka taip, kad, baigus įgyvendinti vietos projektą, vietos projekto vykdytojo įnašui natūra prilyginamos išlaidos nebūtų kompensuotos iš lėšų projektui įgyvendinti.

X. VIETOS PROJEKTO NAUDOS IR KOKYBĖS KRITERIJAI

42. Vietos projektų naudos ir kokybės vertinimas atliekamas vadovaujantis Bendrųjų taisyklių X skyriuje pateiktomis nuostatomis. Atliekant vietos projekto naudos ir kokybės vertinimą, turi būti pildoma vietos projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelė (Vietos projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelės forma pateikiama Vidaus tvarkos aprašo [8 priede](#)).

43. Vietos projektų naudos ir kokybės kriterijai ir jų didžiausi vertinimo balai yra šie:

43.1 Vietos projekto rezultatų poreikis ir naudos pagrįstumas - 40 balų:

43.1.1. Ar vietos projekto rezultatai atitinka tikslinės grupės poreikius – 15 balų;

43.1.2. Ar vietos projektas teikia adekvačią naudą, palyginti su sąnaudomis, kurių reikia planuojamiems vietos projekto rezultatams pasiekti – 15 balų;

43.1.3. Ar pagrįstas vietos projekto rezultatų papildomas socialinis-ekonominis poveikis – 10 balų.

43.2. Gebėjimai įgyvendinti vietos projektą – 30 balų:

43.2.1. Ar vietos projekto veiklos sritys aiškiai apibrėžtos ir pagrįstos – 12 balų;

43.2.2. Ar vietos projekto veiklos sritys racionaliai išdėstytos laike - 9 balai;

43.2.3. Ar pagrįsta, kad pareiškėjas turi gebėjimų įgyvendinti vietos projektą – 9 balai.

43.3. Vietos bendruomenių įtraukimas – 30 balų:

43.3.1. Ar vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu - 9 balai;

43.3.2. Projektas, stiprinantis kaimo socialinius ryšius – 9 balai;

43.3.3. Ar vykdoma veikla, kurios tikslas padidinti vietos išteklių vertę – 12 balų.

XI. VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PILDYMAS, PRIDEDAMI DOKUMENTAI IR TEIKIMAS

44. Vietos projekto paraiškos formos pateikiamos šių Taisyklių **1** ir **2** prieduose.

45. Vietos projektų paraiškų formos skelbiamos agentūros tinklapyje www.nma.lt, strategijos vykdytojo tinklapyje www.kvvg.lt. Vietos projekto paraiškos formą, įrašytą į CD, taip pat galima gauti adresu: Gedimino g. 34, 40130 Kupiškis.

46. Pildant vietos projektų paraiškas, turi būti laikomasi šių bendrųjų principų:

46.1. pareiškėjai teikia vietos projektų paraiškas strategijos vykdytojui, atsižvelgdami į vietos projekto įgyvendinimo vietą ir strategijos vykdytojo teritoriją;

46.2. vietos projekto paraiška turi būti užpildyta aiškiai, siekiant palengvinti jos vertinimą. Turi būti pateikiama išsami informacija, ypač apie tai, kaip vietos projektas prisidės prie strategijos įgyvendinimo, kokia bus jo nauda;

46.3. vietos projekto paraiška turi būti užpildyta lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paraiškos nepriimamos.

47. Prie užpildytos vietos projekto paraiškos pareiškėjai privalo pridėti šiuos dokumentus (turi būti pateikiamas originalas arba pareiškėjo ar partnerio vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu patvirtinta kopija):

47.1. pareiškėjo ir partnerio (-ių), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), dokumentą, patvirtinantį juridinio asmens įregistravimą (registravimo pažymėjimą (-us) ar kitą jam prilygintą dokumentą);

47.2. pareiškėjo ir partnerio (-ių), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), steigimo dokumentus, t. y. Įstatus (netaikoma savivaldybių administracijoms ir vietos projekto partneriui – valstybinio nekilnojamojo turto valdytojui); jeigu pareiškėjas ar partneris neturi įstatų, turi būti pateikiamas steigimo sandoris arba bendrieji nuostatai, arba kiti dokumentai, kuriuos įstatams prilygina Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 74–2262);

47.3. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio (-ių), kai pareiškėjas vietos projekto paraišką teikia kartu su partneriu (-iais), atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams). Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos;

47.4. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais) (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams), atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu. Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos;

47.5. pareiškėjo finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoti juridiniai asmenys teikia ūkinės veiklos pradžios balansą). Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ūkininkams ir Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 (Žin., 2004, Nr. 171-6342), 2 punkte numatytiems atvejams;

47.6. partnerio (-ių) finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoto juridinio asmens ūkinės veiklos pradžios balansą), jei partneris (-iai) prie projekto įgyvendinimo prisideda piniginiu įnašu ir kai netaikoma išlyga, nustatyta šių Taisyklių 47.5 punkte;

47.7. prekių, darbų ar paslaugų teikėjų komercinius pasiūlymus arba kitus dokumentus, pagrindžiančius numatytų išlaidų vertę. Komercinis pasiūlymas parenkamas pareiškėjo nuožiūra, siekiant nustatyti galimų išlaidų vertę. Pareiškėjas strategijos vykdytojui prie vietos projekto paraiškos turi pateikti vieną pasirinktą komercinį pasiūlymą. Pareiškėjas, pateikęs vietos projekto paraišką strategijos vykdytojui ar pasirašęs vietos projekto vykdymo sutartį su strategijos vykdytoju, prekių, darbų ar paslaugų pirkimus privalės organizuoti, vadovaudamasis Bendrųjų taisyklių XIII skyriuje nustatyta tvarka;

47.8. pareiškėjo ir partnerio (-ių), nekilnojamojo turto, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, nuosavybės dokumentus arba kitus nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą įrodančius dokumentus, kai nekilnojamasis turtas valdomas ne nuosavybės teise:

47.8.1. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kurį planuojama investuoti vietos projekto įgyvendinimo metu, pareiškėjas arba partneris (-iai) valdo nuosavybės teise, pateikiama VĮ Registro centro išduota pažyma, patvirtinanti nekilnojamojo turto valdymo nuosavybės teise faktą (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų (skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos);

47.8.2. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kurį planuojama investuoti, pareiškėjas valdo, naudojasi juo nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais, pateikiama: rašytinės nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopija (su fiziniu asmeniu gali būti sudaryta tik panaudos sutartis). Sutarties, sudarytos su juridiniu asmeniu, galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 5 (penkeri) metai – kaimo bendruomenių ir savivaldybių teikiamų vietos projektų atveju, arba 10 (dešimt) metų – kitų juridinių asmenų teikiamų vietos projektų atveju, panaudos sutarties, sudarytos su fiziniu asmeniu, galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 10 (dešimt) metų (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), VĮ Registro centro išduota pažyma apie nuomos, panaudos ar kitos sutarties registravimą Nekilnojamojo turto registre ir asmens, kuriam nekilnojamasis turtas priklauso nuosavybės teise, sutikimas, kad būtų atliekami su nekilnojamoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai;

47.9. dokumentus, įrodančius, kad įranga, į kurią planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, priklauso pareiškėjui nuosavybės teise;

47.10. dokumentus, patvirtinančius pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių) galimybes apmokėti vietos projekto dalį (pavyzdžiui, banko sąskaitos išrašą, paskolos sutartį, garantinį banko raštą, savivaldybės raštą dėl vietos projekto finansavimo iš dalies, partnerio (-ių), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), garantinį raštą, kuriame patvirtinama, kad partneris prisidės prie vietos projekto pinigėmis lėšomis kt.), (netaikoma, kai pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) prie vietos projekto įgyvendinimo planuoja prisidėti tik įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu, nepažeidžiant šių Taisyklių nuostatų;

47.11. bendradarbiavimo sutartį (-tis), kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais);

47.12. jeigu vietos projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio paprastas remontas) ir arba infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai:

47.12.1. numatytiems naujo statinio statybos ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. 4-80; 2010, Nr. 115-5902), nuostatomis pateikiama:

- parengtas statinio statybos techninis projektas (statinio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas (*tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d. – statinio techninis projektas (statinio projekto bendroji, architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir sklypo plano dalys), parengtas vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. 54-2153), nuostatomis, ir statybos leidimas*), Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška, arba, negavus statybą leidžiančio dokumento iki paramos paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu.
- Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba *kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje*, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597) ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos projektą (*tuo atveju, jei nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje dokumentai pradėti rengti iki 2010 m. spalio 1 d., turi būti pateiktas supaprastintas statinio projektas*).
- Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus.
- Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. 50-1675), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis

47.12.2. jei nėra galimybės šių Taisyklių 47.12.1 punkte nurodytų dokumentų pateikti kartu su paramos paraiška, paramos paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas projektinis pasiūlymas (brėžinys, aiškinamasis raštas) su statybos išlaidų vertės skaičiavimu (*tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d., pateikiamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, statinio brėžinys, aiškinamasis raštas ir sprendinius pagrindžiantys skaičiavimai*). Jei pareiškėjas šių Taisyklių 47.12.1 punkte išvardytus dokumentus teikia su paramos paraiška, šiame taisyklių punkte išvardytų dokumentų atskirai pateikti nereikia;

47.12.3. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės

didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, statinių techniniuose projektuose numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateikta statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), kuri turi būti patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu;

47.14. jei vietos projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstrukcija, statinio remontas, tačiau jiems ir (ar) jų sudėtinėms dalims paramos neprašoma, Taisyklių 47.12.1–47.12.3 punktuose nurodyti reikalavimai netaikomi;

47.15. Savivaldybės administracijos raštą, kuriame nurodyta, kad savivaldybė, kurios teritorijoje numatoma įgyvendinti vietos projektą, nenumato atlikti vietos projekte numatytų investicijų iš kitų ES fondų ar Nacionalinio biudžeto lėšų į objektą, į kurį planuoja investuoti vietos projekto vykdytojas (taikoma viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektams, kuriuose numatomos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir kurie teikiami be partnerio savivaldybės);

48. Strategijos vykdytojas pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

49. Vietos projektų paraiškas kartu su reikalaujamais priedais iš pareiškėjų priima ir registruoja strategijos vykdytojo paskirtas atsakingas asmuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbime nurodytu (-ais) adresu (-ais).

50. Vietos projektų paraiškos gali būti įteiktos pareiškėjo asmeniškai (jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, vietos projekto paraišką gali įteikti juridinio asmens vadovas arba jo įgaliotas asmuo (tokiu atveju išduodamas įgaliojimas patvirtinamas juridinio asmens vadovo parašu ir antspaudu). Kitais būdais (pvz., atsiųsta registruotu laišku faksu arba elektroniniu paštu arba įteiktos pašto kurjerio) arba kitais adresais pateiktos vietos projektų paraiškos turi būti nepriimamos.

51. Turi būti pateikiamas vienas vietos projekto paraiškos originalas, ir vietos projekto paraiškos versija elektronine laikmena. Kiekvienas bylos puslapis turi būti sunumeruotas.

52. Kiekvienas vietos projekto paraiškos ir jos priedų (turi būti pateikiamas originalas arba kopija, patvirtinta pareiškėjo parašu arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo (Žin., 1992, Nr. [28-810](#)) nustatyta tvarka, lapai turi būti patvirtinti pareiškėjo šia tvarka:

52.1. kai vietos projekto paraišką teikia juridinis asmuo – kiekvienas vietos projekto paraiškos ir jos priedų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo antspaudu, o paskutinis vietos projekto paraiškos lapas pasirašytas pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jei pareiškėjas tokį privalo turėti. Jei juridinis asmuo neturi antspaudu – kiekvienas paraiškos lapas ir jos priedai turi būti patvirtinti pareiškėjo parašu.

53. Pateikiama vietos projekto paraiška ir jos priedai turi būti įsegti į segtuvus.

54. Vietos projekto paraišką pateikusiam pareiškėjui ir (arba) įgaliotam asmeniui įteikiamas vietos projekto paraiškos registravimą įrodantis raštas.

55. Visas vietos projektų paraiškas, gautas po kvietime teikti vietos projektų paraiškas nustatytos dienos ir valandos, strategijos vykdytojas privalo atmesti, išskyrus nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejus.

XII. VIETOS PROJEKTŲ, KURIŲ PRAŠOMA SUMA NEVIRŠIJA 25 000 LT, ĮGYVENDINIMO NUOSTATOS

Paramos dydis ir galimi prisidėjimo būdai

57. Didžiausia paramos suma vienam projektui įgyvendinti – ne daugiau kaip **15 000 Lt**. Mažiausia tokio pobūdžio vietos projekto vertė negali būti mažesnė nei **5 000 Lt**. Maksimali tokio projekto vertė negali viršyti **18 750 Lt**.

58. Didžiausia galima paramos lyginamoji dalis – iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

59. Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį vietos projekto vykdytojas privalo finansuoti piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra (nemokamu savanorišku darbu). Įnašo natūra – nemokamo savanoriško darbo, pripažinimo tinkamu pareiškėjo įnašu reikalavimai nustatyti šių Taisyklių 35.1 ir 36–40 punktuose.

Galimi pareiškėjai ir tinkamumo reikalavimai paramai gauti

60. Vietos projektų paraiškas paramai gauti iki **15 000 Lt** gali teikti nevyriausybinių organizacijų. Nevyriausybinių organizacijų vietos projektų paraiškas iki **15 000 Lt** turi teikti savarankiškai (be partnerių). Šio pobūdžio vietos projekto paraiškos forma pateikiama Taisyklių 2 priede.

61. Tinkamumo reikalavimai pareiškėjui nustatyti šių Taisyklių 13 punkte. Netinkami pareiškėjai nustatyti šių taisyklių 15 ir 16 punktuose.

62. Tinkamumo reikalavimai vietos projektui:

62.1. vietos projektas turi būti viešojo pobūdžio (ne pelno);

62.2. įgyvendinat vietos projektą nesukuriamas ir (arba) neįgyjamas ilgalaikis turtas, o numatytos investicijos nesusijusios su nekilnojamojo turto rekonstravimu, remontu, tvarkyba;

62.3. pagrįsta, kad įgyvendinus vietos projektą, galutiniai naudos gavėjai bus kaimo gyventojai;

62.4. vietos projektas turi atitikti šių Taisyklių 16.1, 16.2, 16.5, 16.6, 16.9 ir 18 punktuose nustatytus reikalavimus;

62.5. vietos projekto įgyvendinimo terminas negali būti ilgesnis kaip 18 mėn. nuo vietos projekto įgyvendinimo sutarties pasirašymo dienos.

Galimos veiklos ir tinkamos finansuoti išlaidos

63. Įgyvendinant vietos projektą iki **15 000 Lt** galimos šios veiklos:

2.1. *Veiklos sritis:* Gyvenamosios vietovės perspektyvų formavimas ir projektinės veiklos organizavimas.

2.2. *Veiklos sritis:* Bendruomeninių renginių organizavimas ir kaimo gyventojų aktyvinimas, puoselėjant tautines tradicijas bei skatinant sveiką gyvensenos būdą.

Galimos veiklos, nesusijusios su investicijomis į nekilnojamąjį turtą ar ilgalaikio turto įsigijimu.

64. Tinkamos finansuoti išlaidos turi atitikti šių Taisyklių 20 ir 21 punktų nuostatas.

65. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos šios išlaidų kategorijos:

65.1. įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų įsigijimo, jeigu numatomas įsigyti daiktas būtinas projekto įgyvendinimo metu (vieno įsigyjamo daikto vertė negali viršyti 500 Lt neįskaitant PVM);

65.2. paslaugų, tiesiogiai susijusių su vietos projekte numatyta vykdyti veikla;

65.3. prekių, tiesiogiai susijusių su vietos projekto įgyvendinimo veikla (vieno įsigyjamo daikto vertė negali viršyti 500 Lt neįskaitant PVM);

65.4. informavimo ir viešinimo priemonių, susijusių su įgyvendinamu vietos projektu, pirkimo, vadovaujantis šių taisyklių 237 punkto nuostatomis;

65.5. bendrosios išlaidos – atlyginimas konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su pareiškėjo įprastine veikla ir išlaidomis, intelektinė veikla. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų.

66. Išlaidos, nurodytos šių taisyklių 249.1 ir 249.3 punktuose, gali būti pripažįstamos tinkamomis finansuoti tik tuo atveju, jeigu vietos projekto vykdytojas įrodo, kad be jų negalės tinkamai mažiausiomis sąnaudomis įgyvendinti veiklą, vietos projekto įgyvendinimo metu (ne po vietos projekto užbaigimo).

66.1. Išlaidos, susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, gali būti patirtos nuo sutarties pasirašymo dienos, išskyrus bendrąsias išlaidas ir atvejį, nustatyta šių Taisyklių 32 punkte, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. birželio 15 d.

XIII. INFORMACIJOS TEIKIMAS PAREIŠKĖJAMS

67. Pareiškėjai gali raštu ir žodžiu pateikti strategijos vykdytojui klausimus dėl dalyvavimo įgyvendinant strategiją tvarkos ir sąlygų; dėl lėšų strategiją atitinkantiems vietos projektams įgyvendinti skyrimo sąlygų; dėl vietos projekto paraiškos, mokėjimo prašymo pildymo; ir pan. Strategijos vykdytojas turi konsultuoti pareiškėjus šiais klausimais žodžiu telefonu, raštu ir el. paštu nuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas paskelbimo dienos iki paskutinės vietos projektų paraiškų pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas pateikimo dienos. Strategijos vykdytojas turi konsultuoti vietos projektų vykdytojus vietos projektų įgyvendinimo klausimais visą vietos projektų įgyvendinimo laikotarpį.

68. Pareiškėjai gali teirautis informacijos ir paaiškinimų šių strategijos vykdytojo paskirtų konsultuojančių asmenų: projektų vadovė Neringa Čemerienė, projektų administratorė Rima Aukštikalnienė, vadybininkė Dina Murnikova, buhalterė Alma Valiušienė;

68.1. telefonu 8 459 53392, (8 656) 50534;

68.2. elektroniniu paštu: neringa.antasava@gmail.com; avaliusiene@gmail.com; murnikovadina5@gmail.com; kupiskis.lag@gmail.com;

68.3. žodžiu adresu: Gedimino g. 27, 40115 Kupiškis.
